

Innehåll

Kontakter	1
Nyheter från Klinisk kemi	2
Byte av mätmetod för B-Takrolimus	2
S-Proteinelektrofores - ändrat beställningsformulär i Cosmic	2
P-APT-tid (mixning) beställningsbar i Cosmic	3
Nyheter från Klinisk mikrobiologi	4
Möjligheten att beställa endast direktmikroskopi upphör	4
Analystider för SARS-CoV-2/influensa A, B/RSV	4

Kontakter

Kundservice Laboratoriemedicin

021-17 35 50

laboratoriemedicin@regionvastmanland.se

Nyheter från Klinisk kemi

Byte av mätmetod för B-Takrolimus

Den 29 oktober 2025 byter vi metod för mätning av B-Takrolimus. Förändringen görs av flera skäl, bland annat för att möjliggöra analys på helger.

En annan positiv konsekvens är att vi efter bytet får samma mätmetod som på Akademiska Laboratoriet i Uppsala, vilket är en fördel eftersom en del patienter rör sig över regiongränserna. Vår utvärdering har visat en mycket god korrelation ($R^2 > 0,99$) mellan den nya metoden (Roche Cobas) och den befintliga (Abbott Architect), samt att den nya metoden i genomsnitt ger något lägre resultat (cirka 7 %). På individnivå kan dock större skillnader ses.

B-Takrolimus beställs på samma sätt som tidigare och besvaras på samma rad i tabellen i "Kemifliken" i Cosmic. Liksom tidigare rapporteras provsvar utan referensintervall då terapeutiskt intervall varierar beroende på indikation för behandling.

Provtagning bör utföras cirka 12 timmar efter senaste dos och alldeles före nästa dos för att ett korrekt dalvärde ska erhållas. Proverna kommer att analyseras 2 gånger dagligen på vardagar. Vid behov av analys på helger ska provet akutmärkas. Ytterligare information finns i våra [Provtagningsanvisningar - Region Västmanland](#).

Anna- Lena Hansson

Processledare Immunkemi
Laboratoriemedicin

Mattias Karlman

Överläkare, MLA, Klinisk kemi
Bitr. verksamhetschef, Laboratoriemedicin

S-Proteinelektrofores - ändrat beställningsformulär i Cosmic

Från och med den 29 oktober justeras de förvalda frågeställningarna vid beställning av S-Proteinelektrofores i Cosmic. Frågeställningar som inte kan besvaras eller som inte underlättar bedömningen av aktuell undersökning tas bort.

Den förvalda frågeställningen amyloidos läggs till, eftersom misstanke om amyloidos kräver ett särskilt undersökningsprotokoll för att frågan ska kunna besvaras.

Laboratoriet önskar även få information om eventuell behandling med monoklonal antikropp, eftersom dessa läkemedel kan ge upphov till M-komponentliknande band vid analysen om koncentrationen är tillräckligt hög.

Maria Kjellén

BMA/Objektspecialist IT
Laboratoriemedicin

Linda-Marie Humbla

Processledare Specialkemi
Laboratoriemedicin

Johan Skogö

Överläkare Klinisk kemi
Laboratoriemedicin

P-APT-tid (mixning) beställningsbar i Cosmic

Förändringen träder i kraft den 29 oktober och genomförs i syfte att förenkla beställningsförfarandet samt för att öka patientsäkerheten, genom att minska risken för att mätning ej utförs p.g.a. att beställning har utförts på felaktigt sätt. P-APT-tid (mixning) har tidigare endast kunnat beställas efter telefonkontakt med Laboratoriemedicin.

Indikation/tolkning:

APT-tid mixningstest kan vara indicerat vid oklar förlängning av APT-tid, särskilt när utredning behöver utföras skyndsamt. Beställning bör ske i samråd med koagulationsspecialist, t.ex. hematolog eller Koagulationsjouren på Karolinska.

Metoden används för att differentiera mellan koagulationsfaktorbrist och förekomst av inhibitorer/antikroppar mot koagulationsfaktorer. En korrektion av APT-tiden, uppmätt efter mixning med normalplasma, talar för koagulationsfaktorbrist medan en utebliven korrektion talar för förekomst av cirkulerande antikoagulans, exempelvis anti-fosfolipidantikroppar (t.ex. Lupus antikoagulans) eller antikroppar riktade mot koagulationsfaktorer. Patienten bör ha en tydligt förlängd APTT (minst 5 sekunder) för att resultatet ska kunna bli konklusivt. Resultatet kan vara svårvärderat och bör diskuteras med koagulationsspecialist.

Observera att mixningstestet ej utförs med förlängd inkubering och att förekomst av långsamverkande hämmande antikroppar därmed inte kan uteslutas.

Felkällor till utfallet är bl.a. närvaro av antikoagulerande läkemedel såsom heparin och DOAK.

Svarsrutiner:

Resultat för APT-tid efter mixning med normalplasma rapporteras i form av en analyskommentar.

Resultat för P-APT-tid (före spädning) redovisas också.

Ytterligare information finns i våra [Provtagningsanvisningar - Region Västmanland](#).

Källa: [Equalis | Metod för APTT-mixning \(S007\)](#)

Rana Al-Sammarraie
Processledare Koagulation
Laboratoriemedicin

Walid Abderhim
Specialistläkare Klinisk kemi
Laboratoriemedicin

Nyheter från Klinisk mikrobiologi

Möjligheten att beställa endast direktmikroskopi upphör

Från och med den 29 oktober kommer det inte längre vara möjligt att beställa endast direktmikroskopi av punktat.

Direktmikroskopi kan i utvalda fall vara ett värdefullt komplement till punktatodling, men kan aldrig ersätta odling. Tyvärr förekommer det att prov skickas för endast direktmikroskopi. För att minska risken för fel kommer möjligheten till detta tas bort. Direktmikroskopi kommer framöver endast kunna beställas tillsammans med odling.

Om direktmikroskopi önskas, välj undersökning "Allmän odling och direktmikroskopi" vid beställning. Analysvalet finns tillgängligt för provmaterialen ledvätska, punktat och abscesspunktat.

Andreas Sälléber
Specialistläkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Analystider för SARS-CoV-2/influensa A, B/RSV

Mikrobiologilaboratoriet analyserar rutinbeställda PCR-prov för SARS-CoV-2/influensa A, B/RSV alla dagar. Prover som ankommer med ordinarie transporter eller direkt till Mikrobiologilaboratoriet senast kl. 15.30 vardagar, samt 14.30 helg, besvaras samma dag.

AKUTA prover Västerås respektive Köping

Tillgång till snabb-PCR finns dygnet runt alla dagar på Jurlaboratoriet och skall användas i situationer där ett snabbt svar är avgörande. Provröret skall vara märkt med AKUT-etikett och lämnas direkt till personal på Jurlaboratoriet Västerås/Köping.

Analystid

Tänk på att transportera provet till laboratoriet så snart som möjligt efter provtagning!

AKUT-etikett

Kan beställas från Laboratoriemedicins kundservice via mejl till laboratoriemedicin@regionvastmanland.se.

Se även, liksom tidigare, dokument [Aktuellt avseende provtagning och analys av SARS-CoV-2, influensa, RS vid Mikrobiologilaboratoriet och Jurlaboratoriet Västerås samt Köping \(62084\)](#) i Centuri.

Zhino Omar Omar
Processledare Molekylärbiologi
Laboratoriemedicin

Anna Hill
Sektionschef Mikrobiologilaboratoriet, MLA
Laboratoriemedicin